

Fári Miklós Gábor – Kurucz Erika – Domokos-Szabolcsy Éva

Újabb adatok a magyar genetika történetéhez I. – Oláh László emlékezete

Összefoglalás

A hazai genetikatörténet által eddig alig, vagy egyáltalán nem kutatott 1925 és 1948 közötti időszakot a szovjet tudományos megszállás, a liszenkóizmustól túlfutott és felülről irányított szelektív emlékezet másfél évtizede (1948–1963) követte. Több részből álló tanulmányunk a hazai genetikatörténet látószögén eddig kívül maradt és elfeledett magyar tudósok történetét, a hazai és nemzetközi genetikatörténet eseményeinek összefüggés rendszerét új megvilágításban mutatja be.

Munkánk első része a Debreceni Magyar Királyi Gazdasági Akadémia egykori gazdasz hallgatójára, Oláh László professzorra (1904–2001) emlékezik. Mintegy félezer elsődleges irodalmi forrás áttekintése alapján, oknyomozó tudománytörténeti megközelítésben kíséreltük megrajzolni Oláh professzor életének főbb eseményeit, bemutatni eredményeit. Munkásságáról Magyarországon – az 1945 utáni közlésekben – mindössze néhány szavas említést könyvelhetünk el.

Oláh László hosszú élete során négy kontinens egyetemén volt professzor. Hazai szempontból tekintve az egyik legnagyobb teljesítményeként könyvelhetjük el azt, hogy a *Magyar Királyi Növényörökléstani és Nemesítéstudományi Kutató Intézet* alapító igazgatója volt (1940–1945). És azt is, hogy Szabó Zoltán professzor utódként az első olyan hazai egyetemi tanszék vezetője lett, amely tanszék nevében a "nemesítéstan" szó szerepelt (1942–1945). További tényszerű megállapításunk az, hogy az általa alapított intézet első tíz évének munkájáról (1938–1948), az általa vezetett tanszék örökléstan és nemesítéstan oktatásáról, tudományos eredményeiről értékelő elemzést nem ismerünk. Annak ellenére alakult ez így, hogy Magyarországon ez az időszak volt a tervszerűen, központi-lag szervezett, és tudományos alap kutatásokra épülő modern növény-örökléstani kutatás és genetika hajnala (1930–1944/1945).

Magyarországon kívül Oláh László dolgozott és kutatott az USA-ban, Argentínában, Németországban, Ausztriában, Svédországban, Olaszországban, Japánban, Indiában, Indonéziában és Nepálban. Oláh László a kor legkiemelkedőbb hazai szakembereitől tanult, – többek között – Grábner Emiltől, Dégen Árpádtól, Fleischmann Rudolftól, Szabó Zoltántól és Soó Rezsőtől. 1945 előtt

ismerte a korszak vezető hazai növénynemesítőit és növénygenetikusait, Fleischmann Rudolfot, Győrffy Barnát, Sedlmayr Kurtot, Villax Ödönt, Legány Ödönt, Fabricius Endrét és más ismert nemesítőket. Magyarországon kiváló munkatársai voltak, mint Mándy György, Sárkány Sándor, Manninger István, Komlóssy György és mások. Tanítványa volt Ács Antal, Tomcsányi Pál, Maliga Pál. Oláh László Győrffy Barnához hasonló kvalitású ember volt. Pályájuk második évtizede – időben kissé eltolódva – részben párhuzamosan alakult. Oláh László 1944 végén hagyta el Magyarországot. 2001-ben hunyt el az USA-ban.

Bevezetés

Kutatásaink célja a hazai növényörökléstan-genetika első fél évszázada (1900–1956) történetének az eddigieknél árnyaltabb és pontosabb bemutatása. A legújabb, közelmúltban feltárt források összehasonlító értékelésének köszönhetően új megvilágításban tekinthetjük át mind az eseményeket, mind a korszak egyes jelentős szereplőinek munkásságát. Az Ereky Károly Biotechnológiai Alapítvány anyagi támogatásával összegyűjtöttük és elemeztük a korszak legjelentősebb, jelenleg 61 tételből álló hazai növénygenetikai, biológiai, örökléstani (1920–1947) és agrobotanikai (1949–1960) könyveit. Megtaláltunk és feldolgoztunk közel ötszáz, az utókor számára további új primer tudományos forrást, dolgot, közlést. Mindkét lista folyamatosan bővül, az alábbi témakörökben:

- a hazai örökléstan-genetika korai, 20. század eleji és közepi szakasza;
- a nemesítés általános – 1945 előtti – helyzete;
- az első hazai magyar nyelvű örökléstani könyvek jelentősége (Varga Ferenc, Pannett-féle könyv fordítása, Körösy Kornél, Greguss Pál, Szabó Zoltán, Villax Ödön és Mándy György–Rajháthy Tibor örökléstani könyvei);
- a külföldön folytatott magyar örökléstani tanulmányok (Koller Pius Károly, Csík Lajos, Oláh László, Győrffy Barna, stb.);
- a német-angol-svéd iskola hatása (Koller Pius Károly, Miltényi László, Oláh László, Győrffy Barna);
- a Balatonfüredi és a Tihanyi Biológiai Kutató Állomás első örökléstani munkái (1930–1945);
- a Genetikai Világkonferenciákon való magyar részvétel (1927–1963);
- Szabó Zoltán professzor szerepe;
- az eugenika hazai története (1917–1950);
- a tavasziasítás magyarázatának és elméletének első szakmai vitája Liszenko előtt (Legány Ödön, Fleischmann Rudolf, Bocskay Ottó, Oláh László, Dégen Árpád);
- a génelméletet tagadó, a fajokat új fajokká átalakító neolamarckista mutációs elmélet hazai története Liszenko előtt (Havass Géza – Szabó Zoltán vita);
- a második világháború alatti és utáni intézményi és személyi traumák;

- a hazai genetika emigrációja, és a magyar genetikus emigránsok;
- a '48-as politikai fordulat ideológiai és tudománypolitikai következményei;
- a szovjet tudósok, tanácsadó professzorok magyarországi szerepe;
- a politika-közeli növénytudósok térnyerése. Somos András, Bálint Andor, Tamássy István, Rajki Sándor és Erdey Ferenc korabeli működése;
- Gyórfy Barna harca és a Rajki – Gyórfy tudományos vita története;
- a hazai genetikai kutatás újra indulása (1956–1967);
- tanulságok.

Jelen közlemény a magyar genetika történet elfelejtett, egykori főszereplőjének, Oláh Lászlónak az életrajzát mutatja be, röviden érintve az 1935 és 1944/1945 közötti éveket is. Munkánkban az ad különös hangsúlyt, hogy 1942-ben a Magyar Királyi Örökléstani és Nemesítéstudományi Kutató Intézet (Budapest, Hermann Ottó út 15 sz.) volt az első intézet, amelynek a nevében az „öröklés-tan” szó szerepelt. Az új intézmény és két jogelődjének az első igazgatója Oláh László volt (1938–1944/1945). Az alábbi adatok eddig végzett forráskutatásaink eredményeinek rövid összefoglalása, e témában ez az első közlés.

Ki volt Oláh László?

Oláh László 1904. február 25-én, jégtörő Mátyás napján, Kassán, a Harang utca 10. számú házban, a Szent Erzsébet Dóm szomszédságában született. Egy nővére Oláh Rózsa, és két bátyja volt, Oláh István és Oláh György. Édesapja, Dr. Oláh István kúriai bíró, jogtanácsos, 1934-ben hunyt el. Oláh László Sátoraljaúj helyen járt gimnáziumba, és 1922-ben itt érettségizett. 1922 és 1925 között Debrecenben, a Magyar Királyi Gazdasági Akadémián tanult tovább, és itt végzett 1925-ben okleveles gazdászként.

Az 1920-as évek második felében Grábner Emil igazgató nemesítési asszisztense lett Mosonmagyaróvárott. Ezekben az években főleg az évelő hüvelyes takarmánynövények (kék lucerna, bíborhere) magtermesztési problémáival foglalkozott. 1929 végén, Dégen Árpád professzor hívására, Budapestre költözött, ahol a Magyar Királyi Vetőmagvizsgáló Állomáson kutatási asszisztensként helyezkedett el. Fleischmann Rudolf kérésének eleget téve, a harmincas évek elején a búza-jarovizációs kísérletekbe is bekapcsolódott. Itt folytatta a kék lucerna termékenyülésbiológiai kutatását, majd e témából 1934-ben Budapesten doktorált. 1934-ben ismét Debrecenbe került, ezúttal a Gróf Tisza István Tudományegyetemre. Rövid időre a Soó Rezső professzor által vezetett Botanikai Tanszék munkatársa lett.

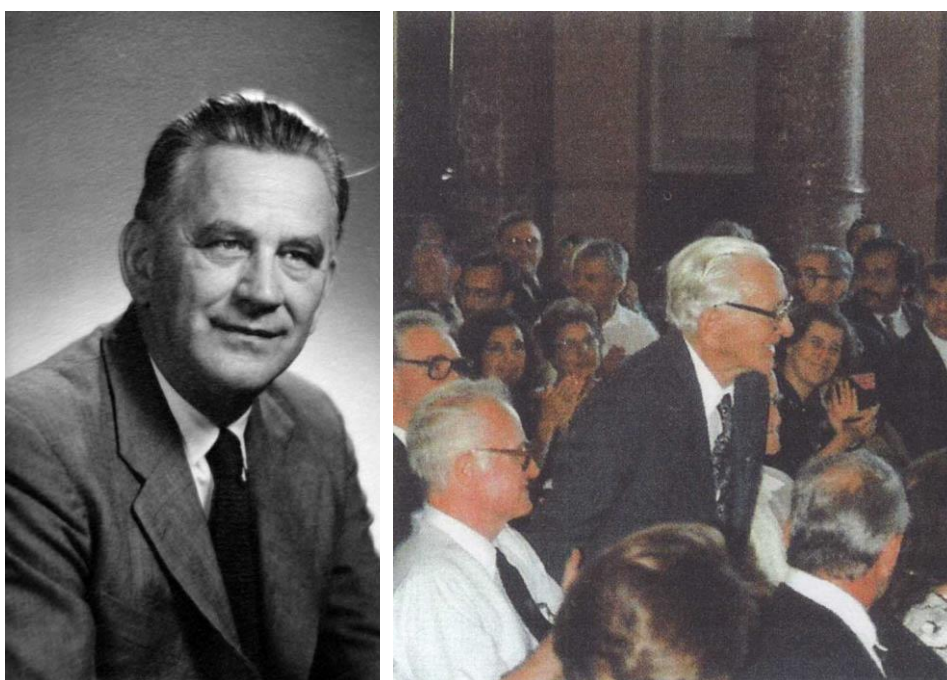
Oláh László 1935 elején a *Collegium Hungaricum* ösztöndíjával Németországba, Berlinbe utazott. Itt először Hans Kappert német genetikus professzor mellett Berlin-Dahlemben töltött el másfél esztendő. Ezt követően Münchenbergbe költözött át, és a világ akkori legnagyobb növénynemesítő központjában

dolgozott tovább. Itt Wilhelm Rudorf igazgató munkatársa lett. 1937 nyarán rövidebb időre Svalöföbe, Svédországba utazott, ahol Ake Akerman igazgató vendége volt. Ez a központ a világon elsőként létrehozott növénynemesítő intézet volt, itt újabb növénygenetikai tanulmányokat folytatott. Ösztöndíjas éveiben Berlin és Németország volt az elméleti genetika egyik európai fellelegvára. Berlinben az orosz Timofeev-Reszovszkij és mások forradalmi elméletei főleg a kéthetente szervezett biológus esték szakmai vitáiban, és cikkvitákban kristályosodtak ki, a világ minden részéről ide érkezett tudósok részvételével. Oláh László itt ismerkedett meg a vezető genetikusokkal és növénynemesítőkkal, és került velük szakmai kapcsolatba. Nyári szabadságát Magyarországon, a Tihanyi Biológiai Kutató Állomáson sejtnemzési kutatásokkal töltötte (1936). Megismerkedett Szent-Györgyi Alberttel, és 1936 júliusában itt hallgatta meg a felfedezéseit bemutató előadását. Találkozik a hazai kísérletes biológia akkori és későbbi meghatározó szereplőivel is. Darányi Kálmán földművelésügyi miniszter látogatást tesz Berlin-Münchebergben, és röviddel halála előtt Oláh Lászlót hazarendeli új megbízatással. Németországból történő hazatérése után, 1937 végén eljegyezi Bakody Ilonát, majd 1938. februárban feleségül veszi. 1938-tól a Magyar Királyi Vetőmagvizsgáló Állomás munkatársa, majd még ez év októberében megszületik első leányuk, Amanda.

1938-ban Budapesten – Szabó Zoltán professzor javaslatára – a Vetőmagvizsgáló Állomás keretében megalakul a Genetikai Laboratórium. Ezt továbbfejlesztve, 1939-ben hozták létre a Növényörökléstani Kutató Laboratóriumot, melyet 1940-ben tovább bővítettek. Kilenc helyiségből állt, és a lehetőségek határain belül korszerű eszközökkel látták el. Ugyancsak Budapesten alapították meg a *Magyar Királyi Növényörökléstani és Nemesítéstudományi Intézetet*. Ez utóbbi volt az első hazai tudományos intézmény, amelynek a nevében az „örökléstan” szó is szerepelt. Mindhárom intézmény vezetője Oláh László lett, Szabó Zoltán professzor volt a programokat összeállító felügyelő bizottság elnöke. Az új kutató intézet – és a neve is – főleg német mintára szerveződött. Fő feladata a háborúba sodródott ország alapvetően új növénygenetikai anyagainak gyorsított fejlesztése, a hazai növénynemesítés genetikai alapjainak kutatása, a nemesítőgenetikus képzés felfuttatása, korszerű alapokra helyezése volt.

1939 augusztusában a magyar növénygenetika képviselőjeként Angliába utazott, és részt vett a VII. Genetikai Világkongresszuson. A konferencia előtti hét során meglátogatja London és Cambridge növénygenetikai, mezőgazdasági és biológiai kutató állomásait, tanszékeit. Innen Edinburghba utazik, ahol ismét találkozik a világ akkori vezető genetikusával, megismerkedve új és legújabb felfedezésekkel. Németországból erre az eseményre negyventagú professzorküldöttség érkezett. Ugyanakkor Nyikolaj Vavilov professzor, a konferencia szovjet-orosz elnöke nem utazhatott már el a konferenciára. Oláh professzor nem várhatta meg a kongresszus végét, mert két nap után – még előadása előtt –

Edinburghban értesítést kap a Magyar Külügyminisztériumtól. Felszólítják, hogy térjen haza, küszöbön áll a háború. Vonattal tér vissza Londonba, majd más – nem angolszász – genetikusok társaságában az utolsó hajóval hagyja el Angliát. Vészjósló hírek keringnek a levegőben. Alig érkezik haza, szeptember 1-én kitör a II. Világháború. Ugyanebben az évben apósát, Bakody Aurél orvosprofesszort, a Budapesti Pszichiátriai Intézet főorvosát kérték fel arra, hogy állapítsa meg Szálasi Ferenc pártvezér elmeállapotát. Az após jelentése lesújtó; jövőbe látó dolgozatát csak a közelmúltban fedezték fel.

Oláh László. *Forrás: <http://plantbiology.siu.edu/about/history/history-faculty/olah.php>. (balra)*

A 92 éves Oláh László köszöntése. SGU'96 „*Spirit of Global Understanding – A World Fulbright Alumni Conference*” (1996. augusztus 14–18, Budapest).
Forrás: Kurucz P. és Hanzély L., 2016 (jobbra)

Oláh László 1940-ben megszerzi a magántanári kinevezést a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Mezőgazdasági Osztályára. Itt először a Szabó Zoltán professzor vezette Növénytani és Nemesítéstudományi Tanszék előadója. 1942-ben nyilvános rendkívüli egyetemi tanárrá nevezik ki, és megbízzák a tanszék vezetésével is. A következő évben Oláh Lászlót a Német Botanikai Társaság – Szabó Zoltán és Hans Kappert professzorok ajánlásával – tagjának

választja, utolsónak a II. Világháború előtti botanikus generációból (1943). Mesztere, Szabó Zoltán professzor 1944 februárjában váratlanul meghal. Az 1944 szeptemberében a Szabó Zoltán emlékére szervezett ülésen Oláh László tartja a beszédet. Oláh Lászlót 1944 elején egyetemi nyilvános rendes tanárnak nevezik ki. Budapesten ekkor születik meg második lányuk, Ilonka.

Oláh László a front közeledtével, 1944. december elején családjával elhagyta Magyarországot. A család egyik fele, felesége, két gyermeke és az anyai nagyszülők a biztonságosabbnak tűnő Hollandiába utaztak, Oláh László és az Oláh-család másik fele Ausztriában maradt. 1945-ben az angol katonai misszió megbízására Oláh László egy osztrák nemesítő telepen helyezkedik el. Itt burgonya vírus-ellenállósági kutatásokat végez. Ezt követően Franciaországba költözik. 1947-ben – Köszler Artúrhoz hasonlóan – egy francia menekülttáborban él, mint egy korábbi ellenséges ország állampolgára. Itt eleinte nem tud elhelyezkedni, majd 1948-ban Marseilles-ben egy medvecukor gyárban kap munkát. Az USA 500 főben limitálta a bevándorlási létszámot. Ide – egyelőre – nem juthatott el. 1948-ban a Peron elnöksége idejét élő Argentínában ugyanakkor megnyíltak a határok, összesen 50000 bevándorlót fogadtak be. 1948 és 1951 között 14000 magyar érkezett ide. Oláh László testvéreivel és édesanyjával együtt 1948 decemberében az első bevándorló hajóval indul útnak és érkezik meg Argentínába. Eddigi adataink szerint felesége nem utazott utánuk, előbb visszatért Magyarországra, majd végül ugyancsak az USA-ba emigrált, valószínűleg 1956 telén. Argentínában Oláh László három állásajánlat közül választhatott. Az 1928-ban alapított *Instituto Fitotécnico de Santa Catalina* igazgatója, és az *Universidad de La Plata* előadója lett. Itt – többek között – folytatta a cukorrépa termékenyülésvilágbiológiai kutatását és a citológiai-, és kromoszóma-kutatásokat. 1952 nyarán Európába utazott. A híres Nápolyi Tengerbiológiai Kutató Állomás vendégkutatója, majd előadást tart Brazíliában. 1953-ban Bellagio-ban (Olaszország) előadóként vesz részt a *IX. International Congress of Genetics* eseményein. 1954 nyarán – az UNESCO felajánlását elfogadva – Indonéziába utazik. Sukarno elnöksége idején három évre a Jáva szigetén található Bogorban a világhírű Treub Intézet igazgatója lett. Ez a világ legrégebb biológiai kutató állomása, Oláh László volt az utolsó fehér igazgató, az un. holland érában. Némileg meglepő módon nevét, mint egykori szlovák kutatót őrzik a mai holland szakmai körök, köszönhetően kassai születésének. Az 1956-os forradalom és szabadságharc híre Borneo szigetén éri, expedíció közben. Innen lehetetlen volt a hazatérnie. Új kutatásainak köszönhetően Indonéziában különösen nagy nemzetközi hírnevet szerez magának. Az ottani endemikus, igen ritkán virágzó növények első citológiai és kromoszóma kutatásait tekinti fő feladatának. Kutató- és gyűjtőútjai alkalmával beutazta az egész szigetvilágot, nem ritkán életét is kockáztatva. Hat itt gyűjtött értékes herbáriumát a holland nemzeti gyűjtemény őrzi. Közleményeit a világ vezető genetikusai olvassák, közöttük találjuk a svéd Torbjörn

Oskar Caspersson (1910–1997) is. A svéd tudós a *Department of Cell Research and Genetics* igazgatója volt, a *Karolinska Institute* égisze alatt. Caspersson alapvető felfedezéssel járult hozzá a DNS szerkezetének későbbi megállapításához, az Oláh László által Indonéziában felfedezett sejmagvacska-szerveződést nagyon figyelemre méltó újdonságnak tartotta. Oláh László Indonéziából indiai előadókörútra ment, majd 1958-ban Amerikába, egy általa óhajtott akadémiai állásba szerződött. Először a *Duquesne University* (Pittsburgh, Pennsylvania) biológia professzora lett (1958–1959), majd a *Southern Illinois University Carbondale Campus* a Botanikai Tanszéken működött, mint *full professor* (1959–1972). Innen 1963-ban Hágába (Hollandia) utazik, három előadással vesz részt a *XI. International Congress of Genetics* eseményein, a citológiai szekcióban. Találkozik a liszenkoizmus korszaka után újjászülető magyar genetika néhány jeles képviselőjével. Közöttük ismét üdvözölheti régi kollégáját, Györffy Barnát, egykori budapesti örökléstani intézetének új igazgatóját.

Oláh László sabbatical évét Japánban töltötte. Később Leningrádtól a Kaukázusig beutazta Oroszországot. Dél-Afrikában kétszer járt. 1971-ben, mint Fulbright Scholar kapott megbízatást, hogy a kathmandui *Tribhuván Egyetem* átszervezési munkáiban vegyen részt. Két esztendőt töltött Nepálban és Indiában. Összesen 17 nemzetközi tudományos kongresszuson tartott előadást. Emeritus professzorként a floridai Sarasotában talált végső otthonra. Idejét ekkor már csak a könyvírásnak szentelte. Azt remélte, hogy hiteles visszaemlékezéseiből az új magyar tudós generáció új erőt merít majd. Első nagy könyve 1986-ban Torontóban jelent meg. Ezt a művét – melyet 1990-ben a Pátria Kiadó reprint formában Budapesten újra kiadott – a Keleten végzett utazásai ihlették. Az életrajzi elemekkel át-átszótt *Kelet, az ezerarcú óriás* című könyv a Távol-kelet sokszínű kultúráját mutatja be. Második nagy könyve, a *Két levelesláda vallomása nyolc évszázadról* címmel, 1992-ben ugyancsak Torontóban jelent meg. Ebben az írásában a 800 esztendőre visszanező középosztálybeli családja emlékein át mutatja be a magyar történelem nagy sorsfordulóit. E művében testvérei, szülei életrajzi emlékeit és forrás értékű saját adatokat is közöl.

1980 után Oláh László többször járt Magyarországon. Először az 1980-as évek első felében utazott haza két alkalommal. 1996-ban, 92 évesen a Fulbright professzorok nemzetközi találkozásán vett részt Budapesten.

Oláh László 97 éves korában, 2001-ben Sarasotában (Florida) hunyt el.

Köszönetnyilvánítás

A szerzők köszönetüket fejezik ki Kurucz Péter levéltárosnak (Sátoraljaújhely) a levéltári és egyéb források felkutatásában nyújtott segítségéért. A kutatásokat az *Ereky Károly Biotechnológiai Alapítvány* (Debrecen) finanszírozta.

Oláh László eddig fellelt publikációi¹

- Oláh L. (1927): *A lóhere- és lucernamag sikeres termelése*. Köztelek, 37 (77): 1462–1563.
- Oláh L. (1928): *A lucerna magtermesztése mesterséges megtermékenyítés útján*. Köztelek, 88 (40-41): 871–873.
- Oláh L. (1930): *A lucernavirág termékenyülési viszonyainak vizsgálatáról*. Előzetes közlemény. Untersuchungen über die Befruchtung der Luzernenblüte, Vorläufige Mitteilung. Kísérletügyi Közlemények, 33(2): 233–245.
- Oláh L. (1934): *A Medicago sativa (kék lucerna) megtermékenyülése*. Kísérletügyi Közlemények, 37(1–3): 12–30.
- Oláh L. (1934): *A Medicago sativa L. (kék lucerna) megtermékenyülése*. Doktori értekezés. p. 24. Budapest.
- Oláh L.: (1934): *A gazdasági növények „jarowizációja”*. Kísérletügyi Közlemények "Szemle" melléklete, 39(1–3): 4–6.
- Oláh L. (1937b): *A kromoszómák belső szerkezete és a gének elhelyezkedése*. Kísérletügyi Közlemények "Szemle" melléklete, 40(1–6): 162–167.
- Oláh L. (1937c): *A gén szerkezete és a génmutáció*. Kísérletügyi Közlemények "Szemle" melléklete, 40(1–6): 167–169.
- Oláh L. (1937a): *A Primula obconica egy kultúrfajának chromosoma viszonyai*. Kísérletügyi Közlemények, 40(1–6): 45–56.
- Oláh, L. V. (1938e). *Cytogenetische untersuchungen in der Gattung Solanum. Sect. Tuberarium. III. Solanum commersonii Dun. und einige seiner Bastarde*. Zeitschrift für Induktive Abstammungs- und Vererbungslehre (Molecular and General Genetics, MGG), 74 (1): 228–241.
- Oláh L. (1938b): *A plazmon szerepe a beltenyésztésben*. Kísérletügyi Közlemények, 41 (1–6): 6–7.
- Oláh L. (1938d): *Phleum pratense x alpinum-keresztezések citológiai vizsgálata*. Botanikai Közlemények. 35 (5-6): 290–295.
- Oláh L. (1938c): *Immunitásnemesítés*. Kísérletügyi Közlemények, 41 (1–6): 8–10.
- Oláh L. (1938a): *A gabona rozsdabetegségek élettana, biotípusai, földrajzi elterjedése és a járványok ellen való védekezés. I.* Kísérletügyi Közlemények, 41 (1–6): 11–20.
- Oláh L. (1938f): *Szabó Z.: Az átöröklés. Az általános örökléstudomány elemei, figyelemmel a gazdasági és orvosi vonatkozásokra*. Királyi Magyar Természettudományi Társulat kiadása, 444 oldal, Könyvismertetés. Kísérletügyi Közlemények, Szemle melléklete, 41(1–6): 163–164.

¹ A folyóiratunk gyakorlatában szokatlan hosszú közleménylistát, mint a jelen kutatás eredményét jelentő dokumentumot, kivételesen közöljük. (A szerk.)

- Oláh L. (1939a): *Új lóhere és lucernamagfestési eljárás*. Mezőgazdasági Kutatások, 286–291.
- Oláh L. (1939b): *Interspecific hybrids in the genus Phleum*. Proc. 7th Int. Genet. Congr. Edinburgh, 228 (1941).
- Oláh L. (1939c): *A kromoszóma-kutatás szerepe a növényrendszertanban*. Botanikai Közlemények 36 (3–4): 144–152.
- Oláh L. (1939d): F. Küster: *Über Plasmaphropfungen*. Gustav Fischer, Jena, 1939. 80 oldal, 25 ábra. Könyvismertetés. Botanikai Közlemények, 36 (5–6): 366.
- Oláh L. (1939f): *Hogyan lehetne a bánkúti búzák fagyállóságát megjavítani?* Kísérletügyi Közlemények, 42 (4–6): 235–239.
- Oláh L. (1939g): *Beszámoló a London–Edinburghi VII. nemzetközi genetikai kongresszusról és annak növényteni vonatkozású eseményeiről*. Kísérletügyi Közlemények. Szemle. 42 (1–6). 78–86.
- Oláh L. (1940): *A búzafajták rozsdellenállóképességének átöröklése*. II. Kísérletügyi Közlemények, 42(1–6): 203–234.
- Oláh L. (1940): *A nem átöröklése*. Természettudományi Közlöny, 72 (220): 204–217.
- Oláh L. (1940): *A VII. Nemzetközi Genetikai Kongresszus London-Edinburgban*. Természettudományi Társulat Évkönyve. pp. 54–60.
- Oláh L. (1940): *Cukorrépa nemesítés fajkeresztezések segítségével*. I. rész. Cukorrépa, 13(6): 41–43.
- Oláh L. (1940): *Cukorrépa nemesítés fajkeresztezések segítségével*. II. rész. Cukorrépa, 13(7): 49–50.
- Oláh L. (1940): *A cukorrépa pollenfertőzése*. I. rész. Cukorrépa, 13(10): 73–76.
- Oláh L. (1940): *A cukorrépa pollenfertőzése*. II. rész. Cukorrépa, 13(11): 81–83.
- Oláh L. (1940): *Lehet-e új növényfajtákat mesterséges úton előállítani? I. rész. A növényörökléstan az autarhiák szolgálatában*. Egyedül vagyunk, 3(2): 29–32.
- Oláh L. (1940): *Lehet-e új növényfajtákat mesterséges úton előállítani? II. rész. Egyedül vagyunk*, 3(3): 37–39.
- Oláh L. (1940): *A modern növénynemesítés új feladatai*. Egyedül vagyunk, 3(10): 29–32.
- Oláh L. (1940): *Über die Ursachen durch Inzucht entstehenden Depression*. Kert. Akad. Közl. p.18.
- Oláh L. (1941): *A Datura stramonium genommutatioi colchicin hatására*. Kézirat, MTA Weiss Fülöp-díj, Budapest.
- Oláh L. (1941): *Chromosomatanulmány az Amorphophallus Rivierin*. [Előzetes közlemény.]. Kísérletügyi Közlemények "Szemle" melléklete, 10: 31.
- Oláh L. (1941): *Rapaics Rajmund: A magyar gyümölcs*. A K. M. Természettudományi Társulat Természettudományi Könyvkiadó Vállalata. CXVII. kö-

- tet. Budapest, 1940. 350 old., Könyvismertetés. Botanikai Közlemények, 38 (1–2): 90–91.
- Oláh L. (1942): *A svájci vetőmagkereskedelem fejlődése a zürich-cerlikoni vetőmagvizsgáló állomás működésének tükrében*. Kísérletügyi Közlemények "Szemle" melléklete. 4 ?
- Oláh L. (1942): *Dr. Tomasoovszky Imre: Erdészettan*. Köztelek Gazdasági Könyvtár, 25. füzet. Budapest, Pátria, 1942. 156 old. Könyvismertetés. Botanikai Közlemények, 40 (1–2): 115.
- Oláh L. (1942): *Chromosomen-Studie an Amorphophallus rivieri Durieu = Chromosoma tanulmány az Amorphophallus rivierin*. Matematikai és Természettudományi Értesítő, 61 (1): 319–328.
- Oláh L. (1944): *A kalocsai népies fűszerpaprikafajta származásáról*. Mezőgazdaságtudományi Közlemények, 1(1): 7–15.
- Kövessi F., Oláh L. (1944): *Kövessi Ferenc és Oláh László véleményes jelentése Olgay Miklós magántanári képesítése tárgyában*. Budapest, Sárkány Ny.
- Olah L. (1950): *La fecundación de Beta vulgaris L*. Rev. Invest. Agric., B. Aires 4: 427–36.
- Oláh L.v. (1951): *Genmutationes en las plantas medicinales, Datura Stramonium L., Digitalis lanata x D. lutea L. = Digitalis santacatalinensis n. sp. art.*, Lilloa 25: 629–646.
- Oláh L. (1952): *II. Reunião Latino-Americana de Fitogeneticistas et Fitoparasitologistas*. P. 10. Brazil.
- Olah, L.V. (1954): *The cytology of Corypha umbraculifera L. Part I. Meiosis*. Annales Bogorienses.1: 201–237.
- Olah, L.V. (1954): *Proceedings of the IX. International Congress of Genetics*. Bellagio, Italy, 1953. Part II. Caryologia VI, Suppl., pp. 836–838.
- Olah, L.V. (1956): *The cytology of Corypha umbraculifera L. Part II. The behavior of the nucleoli and the role of the nucleolar organizing region*. Annales Bogorienses. 2: 149–173.
- Oláh L. (1959): *Proceedings of the X. International Congress of Genetics*. Montreal, Canada, 1958.
- Olah, L.V. (1960): *Cytological and morphological investigations in Rafflesia arnoldi* R. Br. Bulletin of the Torrey Botanical Club. 87 (6): 406–416.
- Olah, L.V. (1962): *Cytology of Corypha elata Roxburgh: The behavior of the nucleolus during meiotic prophase*. Bulletin of the Torrey Botanical Club. 89 (1): 28–42.
- Olah, L.V. (1963a): *Effects of Digitonin on Dividing Meristematic Cells and Cell Wall Formation*. Proceedings of the XI. International Congress of Genetics The Hague, The Netherlands, September, 1963. Pergamon Press Ltd., New York, Volume I, Section 6, Cytology, p.115.

- Olah, L.V. (1963b): *Effects of Digitonin on Cellular Division Part I*. Proceedings of the XI. International Congress of Genetics The Hague, The Netherlands, September, 1963. Pergamon Press Ltd., New York, Volume I, Section 6, Cytology, p.102.
- Underbrink, A.G and Oláh, L.V. (1963): *Effects of Digitonin on Cellular Division Part II. Electron Microscope Studies*. Proceedings of the XI. International Congress of Genetics The Hague, The Netherlands, September, 1963. Pergamon Press Ltd., New York, Volume I, Section 6, Cytology, p.102.
- Olah, L.V. (1965): *Effect of digitonin on cellular division: digitonin mitosis*. Bulletin of the Torrey Botanical Club. 92(3): 197–208.
- Underbrink A.G. and Olah, L.V. (1965): *Effect of digitonin on cellular division. Part II. The fine structure of digitonin treated Allium cells*. Bulletin of the Torrey Botanical Club. 92(6): 437–448.
- Olah, L.V. (1966): S. I. U. *Botany Department Seminar. A new concept concerning phragmoplast formation*. Manuscript.
- Underbrink, A.G. and Olah, L. V. (1968): *Effect of digitonin on cellular division. Part III. The fine structural aspects of early phragmoplast development*. Cytologia 33 (1): 155–164.
- Olah L.V. (1968): *Dodecatheon frenchii* versus *D. meadia*. Cytologia 33(2): 207–208.
- Olah, L.V. and De Philipps, R.A. (1968): *A cytotaxonomic study of French's shooting star*. Bulletin of the Torrey Botanical Club 95 (2): 186–198.
- Olah, L.V. and De Philipps, R.A. (1969): *Oversize Dodecatheon frenchii in Illinois*. Bulletin of the Torrey Botanical Club 96 (3): 378–379.
- Olah, L.V. (1969): *Some new aspects of the microtubular organization of the mitotic spindle and the phragmoplast spindle*. Cytologia 34(1): 163–168.
- Olah, L.V. and Hanzely, L. (1969): *The selective effect of digitonin on the distribution of microtubules in Allium sativum meristematic cells*. Proc. XI Int. Bot. Cong., Seattle, Wash. Abstr. 163.
- Hanzely, L. and Olah, L.V. (1970): *Digitonin-induced formation of a new tubular element in dividing root tip cells of Allium sativum*. J. Cell Biol. 47(2): 82.
- Olah L.V. and Bozzola, J. (1972): *Effect of digitonin on cell division. IV. Interrelation between nucleus and phragmoplast*. Cytologia 37(3): 365–376.
- Olah L.V. and Hanzely, L. (1973): *Effect of digitonin on cellular division. V. The distribution of microtubules*. Cytologia 38(1): 55–72.
- Hanzely, L. and Olah, L.V. (1973): *Effect of digitonin on cellular division. VI. Inducement of oversized tubular elements in treated Allium cells*. Cytologia 38(4): 623–633.
- Hanzely, L. and Olah, L.V. (1973): Transactions of the American Microscopical Society 92 (6): 35.

- Hanzely, L. and Olah, L.V. (1973): *Fine structure and distribution of nuclear pores in root tip cells of Allium sativum*. Transactions of the American Microscopical Society, 92(6): 437–448.
- Oláh L. (1990): *Kelet, az ezerarcú óriás*. Pátria Könyvek. Pátria Nyomda, Budapest, p.511. Reprint kiadás. Eredeti kiadás: Stephen Vörösváry, Weller Publishing Co. Ltd., Toronto, Canada, 1986.
- Oláh L. (1992): *Két levelesláda vallomása nyolc évszázadról*. Stephen Vörösváry, Weller Publishing Co. Ltd., Toronto, Canada, p.607.